

KINEK VAN 25 MILLIÓJA?

Törvényességi vizsgálat a zámolyi romák ügyében

Törvényességi vizsgálatot folytat saját hatáskörében, illetve a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnökének felkérésére a zámolyi romák ügyében a Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal.

Zámolyon immár hetedik hónapja él a helyi művelődési otthon színháztermében embertelen körülmények között hat roma család. Eltökélt szándékuk, hogyha helyzetük nem változik meg hamarosan, Kanadába vándorolnak. A megyei közigazgatási hivatal most azt vizsgálja: törvényes volt-e a helyi önkormányzat azon határozata, amely – egyebek mellett – kimondta, hogy a romáknak július végéig el kell hagyniuk a színháztermet.

Az ügy előzménye: a családok – tizenhét gyerekről és tizenhárom felnőttől van szó – rossz állapotban lévő cselédházakban éltek tavaly október 31-ig, amikor egy hirtelen jött vihar elsöpörte az egyik ház tetejét. Az önkormányzat az életveszélyessé vált épületekből kiköltöztette a családokat, s ideiglenesen a helyi művelődési otthon színháztermében helyezte el őket. A cselédházakat ezután ledózerolták.

Ez hét hónappal ezelőtt történt. **Horváth János**, a település polgármestere azóta sem tud megoldást találni a romák problémájára. A Belügyminisztériumnál kezdte, ahonnan a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalhoz irányították. Ennek vezetője, **Hegyesiné dr. Orsós Éva** azt tanácsolta neki, hogy próbáljon saját elképzelést kidolgozni. A polgármester ezután azt ajánlotta a romáknak, hogy keressenek a környéken olcsón megvásárolható lakásokat, mert abban bízott, hogy a fehérvári Rádió útiak országos botránya után előbb-utóbb állami segítséget kap a romák elhelyezésére alkalmas otthonok megvásárlására. A lakásokért azonban senki nem fizette ki a csaknem 25 millió forintot.

A romák azóta a művelődési házban rekedtek. Jelenleg is ott élnek – áramszolgáltatás nélkül. Időközben a helyi önkormányzat március 26-án határozatot hozott. Ez egyebek között rögzíti: „A művelődési házba a polgármester által ideiglenesen beszállásolt cigány családoknak az ideiglenes lakhatást július 31-ig megszünteti. Kötelezi a benn tartózkodókat, hogy az épületet eredeti állapotában visszaadják a céljának megfelelő használatára Zámoly lakossága részére. A testület elegendőnek tartja a hátralévő időt arra, hogy a Zámolyon jogcím nélkül lakók, tulajdonnal nem rendelkező cigány családoknak az állam által történő elhelyezése – vagy önálló elhelyezkedése

– megoldható legyen. Kinyilvánítja, hogy a probléma megoldásához semmilyen támogatást biztosítani nem tud, egyúttal kötelezi a polgármestert, hogy a cigányok ideiglenes elhelyezése kapcsán fölmerült költségeket az állami költségvetésből igényelje meg.”

Glencsér József, a Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője kérdésekre elmondta: a napokban levelet írt a zámolyi polgármesternek, amelyben tisztázó kérdéseket tett föl az ügygel kapcsolatban. Ezek a következők: Az érintett családok mikor és mely településekről költöztek Zámolyra, s rendelkeznek-e ideiglenes vagy állandó bejelentett lakással? A gyermekek közül hányan részesülnek óvodai ellátásban, az iskolások hol végzik tanulmányaikat? Milyen szociális ellátási kötelezettséget és terhet jelent az önkormányzat számára a családok megélhetéséhez nyújtott támogatás? Glencsér József szerint e kérdések pontos megválaszolása után már világos képet lehet kapni arról, törvénytörő-e az önkormányzat határozata. A közigazgatási hivatal vezetője elmondta továbbá: fölhívta a zámolyi polgármester figyelmét arra – ezt egyébként megtette a megyei önkormányzat elnöke is –, hogy pályázhat olyan településfejlesztési pénzekre, amelyek felhasználásával az ügy megoldható. A zámolyi polgármesternek ugyanazokat a kérdéseket tettem fel, mint amelyeket a közigazgatási hivatal. Ő válaszában elmondta: nem tudja, honnan jöttek a romák, van Zámolyon bejelentett állandó lakásuk – igaz, ezeket helyhatóság már ledózeroltatta –, rendszeres gyermekvédelmi támogatást, állandó szociális segélyt és jövedelemptó támogatást kapnak, továbbá 50 százalékos gyermekétkeztetési támogatást. Átmeneti segélyt is gyakran igényelnek, de azt gyakorta elutasítják. Arra a kérdésre, hogy miért, a polgármester így válaszolt:

– Azért, mert a férfiaknak italta mindig van pénzük.

Amikor azt tudakolom tőle, hogy igényel-e pályázati támogatást a romák helyzetének megoldására, azt feleli:

– Ha eljön az ideje, pályázunk, mert valamiből helyre kell hozni a művelődési házunkat.

– **Nem a romák elhelyezésének megoldására pályáznak pénzért?**

– Nem, a művelődési otthon helyrehozatalára.

– **Polgármester úr, lát ön esélyt arra, hogy elhelyezzék a családokat?**

– Tudok arról, hogy van egy-két olyan vállalkozó, aki szociális lakások építésével foglalkozik.

– **Ez azt jelenti, hogy az önkormányzat megkeresi őket, s lakásokat épít?**

– Erről szó sincs, nekünk erre nincsen pénzünk. Meg úgy tudom, a romák sem akarnak Zámolyon maradni.

A polgármesternek május 25-ig kell választ adnia a közigazgatási hivatal kérdéseire. Glencsér József szerint ezután világos képet kapnak arról, megsértette-e határozatával a helyhatóság a gyermekvédelmi és a szociális törvényt. Ha igen, akkor törvényességi észrevételt tesznek. Ha az önkormányzat ennek nem tette eleget, akkor a hivatal bírósághoz fordulhat.

(Népszabadság, 1998. május 13.)

Nemzetközi díjas Uszka

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Uszka község polgármestere, valamint a település polgárai nyerték el a magyarországi pályázók közül az Európai Unió és az Egyesült Államok által létrehozott Demokráciáért és Civil Társadalomért Díjat.

A 20 ezer amerikai dollár pénztalonnal járó oklevelet **Göncz Árpád** köztársasági elnök adta át **Peter Tufo** amerikai, **Nigel Thorpe** brit nagykövet, továbbá az Európai Unió képviselőjében megjelent **Eckhardt Jaedtk**e társaságában. Göncz Árpád beszédében a társadalom legkomolyabb erőforrásainak nevezte a civilszervezeteket. A Marshall-terv 50. és a római egyezmény 40. évfordulója alkalmából idén alapított elismerés ötven regionális győztesnek nevét – köztük a magyar nyertest – az Európai Unió az Egyesült Államok csúcserkeztetén, a magyarországi ünnepséggel egy időben, Londonban hozták nyilvánosságra. Az egész régiót felölelő program keretében 28 országból küldték be a díjra javasoltak névsorát. A díjra öt jelöltet, Uszka község mellett a Másság Alapítványt, a Roma Sajtóközpontot, a Közösségfejlesztők Egyesületét, valamint a Csapi Általános Iskolát és Diákotthont javasoltak. Az említett négy magyar pályázó az ünnepségen elismerő oklevelet vett át.

A másság iránti teljes toleranciát, a pozitív diszkriminációt tartottuk mindig szem előtt – mondja **Sértő-Radics István**, Uszka polgármestere.

A díjjal együtt járó 20 ezer dollárt gyermekélelmezésre, tanszervásárlásra, munkahelyteremtésre fordítják, elképzelhető, hogy egy közalapítvány formájában.

(Magyar Hírlap 1998. május 19.)